

Adres : Yeni Mahalle
Türkistan Evleri 44. Sok.
No. 34 - KAYSERİ
Sayı : 7-8
Tarih, 1/10/1978

TÜRKİSTAN GENÇLER BİRLİĞİ

GENEL MERKEZİ

AYLIK BÜLTENİ

« Çinlilerin Altınına Gümüşüne İpeğine Tatlı sözüne Değerli Hediyesine Kapılmadım. Bunlara kapılan ne kadar Türk'ün öldüğünü Çin Boyunduruğuna düştüğünü Unutmadım, Tanrı yardım Etti Türk Hakanı Oldum. »
(Bilge Kağan)

KIZIL İSTİLA'NIN 29.YILINDA EMPERYALİST KIZIL ÇİN
SÖMÜRGEÇİLERİNİ ŞİDDETLE LANETLİYORUZ

Türk Milleti Dünya tarihinde, en yüksek, en şanlı mazisi olan ayak bastığı topraklarda medeniyetler yaratan, bükülmez bileğinin gücünü Allah'u azimusandan alan yüce bir millettir. Tarih sayfalarının değerini artıran Türk Tarihinin yüceliği olmuştur. Tarih sayfaları, "TÜRK" isminde koynunda bulundurmaktan şeref duymaktadır. Fakat bunun yanında dünya tarihinin ve tarih sayfalarının arasında bir kere lokene vardır ki o da dünya Türklüğünün aneyurdu olan, Büyük TÜRKİSTAN'ın doğusunda yer alan DOĞU TÜRKİSTAN'ın Kızıl Çin çizmeleri altına düşmesi ve bu kanlı teş girdabı içinde eriyip kaybolurken hür dünya milletlerinin de bu durum karşısında, sessiz ve derin bir sükut içinde bulunmasıdır.

DOĞU TÜRKİSTAN, 1.828.418 Km.kare yüzölçümü ve 20 milyon nüfuslu bir TÜRK ülkesidir. Tarih boyunca birçok Türk devletinin merkezi olmuştur. Eşsiz yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarıyla dünyanın en verimli topraklarına sahip olan bu ülke, bugün Kızıl Çin sömürgeçileri tarafından altın tabakla dilenmek durumuna düşürülmüştür. DOĞU TÜRKİSTAN'ın böylesine zebun bir duruma düşürülmesinde, Rus müstemlekeçilerinin izledikleri iki yüzlü politikalarının ve Kızıl Çin'le işbirliğinde bulunmalarının büyük rolü olmuştur. DOĞU TÜRKİSTAN bundan 29 yıl önce 13 Ekim-1949 da Kızıl Çin Komünistlerinin ümit verici oyunlarının kurbanı olmuş, bugün de Komünizmin Kızıl pençeleri altında ezilmektedir. Tarihin ne acı bir tecellisidir ki böylesine korkunç, tarih sayfalarına geçmemiş vahşi bir istilâ hareketini sayfaları arasına kaydetmiştir.

DOĞU TÜRKİSTAN Türkleri, tarihte haşin Çin imparatorluklarını durduran tek kuvvet olması nedeniyle defalarca Çin saldırılarına uğramıştır. DOĞU TÜRKİSTAN son 200 senede 4 defa Çin, bir defa da Rus istilasına uğramıştır. Bu iki dev düşmanın asırlardan beri bu ülkeye böylesine göz dikmesi, böylesine ele geçirmek arzusunda oluşları boşuna değildir. DOĞU TÜRKİSTAN'ı istilâ etmiş olmakla Avrupa kapılarına rahatça akın yapabilecekler, bütün Asya'yı da egemenlikleri altına almış olacaklardır. Kızıl Çin idarecileri TÜRKİSTAN'a ilk girişlerinde 700 bin Türk'ü öldürmüştür. 1.200.000 kişiyide çalışma kampları dedikleri ölüm tuzaklarına sürmüşlerdir. TÜRKİSTAN'luların elinden son damlasına kadar bütün malları alınmış üstelik evlerinden de kovularak, Türk evlerine Çin'den getirmiş oldukları Çin'li halk yerleştirilmiştir. TÜRKİSTAN'lular varlık içinde yokluk, ızdırap veren mahrumiyet içinde kıvıranırken, Kızıl Çin tarafından akıllara durgunluk verecek nitelikte binbir türlü işkence ile hunharca, vahşice katledilirken, hayvanları koruma birliklerinin kurulduğu dünyamızda, bu vahşiyane istila hareketine "Dur" diyecek bir ülke çıkmamıştır. TÜRKİSTAN'lular kendi kötü kaderi ile başbaşa bırakılmışlardır.

Her 28 Eylül dünya Türklüğünün bölünmez bir parçası olan DOĞU TÜRKİSTAN'ın ve TÜRKİSTAN insanının, Komünizim cellatlarının kanlı baltasına doğru götürüldüğü gündür.

ALLAH BİZ BİLEN
TÜRKİSTAN GENÇLER BİRLİĞİ

İSLAM DÜNYASI ESİR TÜRLERE VERDİĞİ SÖZÜ
ARTIK YERİNE GETİRMELİDİR

N. KİMYAŞ

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra batılı sömürgeci emperyalist devletlerce işgal edilip sömürülen İslam alemleri II. dünya harbinden sonra birer birer istiklâllerini kazanarak hür devletler camiasındaki yerini almıştır. Ortadoğu da eski sömürgeci güçler tarafından kurdurulan sun'i İsrail devleti Filistin'in öz sahibi Filistinli müslüman arapları insanlık dışı vahşet ve katliamlarla yok etmeye çalıştı. Yüzbinlercesi Yahudi kurşunları ile şehit oldu. Milyonlarca da komşu Arap ülkelerine sığınmak zorunda kaldılar. Bu olay İslam dünyasında özellikle arap aleminde infiale sebep oldu.

İslam ülkeleri harpten sonra dünyayı tehdid eden Komünizim tehlikesine karşı koymak emperyalistlerin bıraktığı izleri silmek, İslam dünyasını meşgul eden Filistin davasını çözmek, birlik ve dayanışmayı sağlamak maksadı ile birçok İslami toplantı ve konferanslar tertip ettiler. Esir Türk İlleride İslam aleminin bir parçası idi. Yüzyıllarca İslam'ın doğudaki koruyucusu, savunucusu ve yardımcı olmuştu. Bu konferanslara iştirak ederek temsil edilmeleride en tabii hakları idi. Esir Türk liderlerinin kişisel çabaları ile Esir Türk illerinin mülteci Liderleride bu konferanslara resmen davet edildiler ve ülkelerinin düştüğü acıklı durumu ve İslamiyete yapılan vahşice saldırıları İslam liderlerine duyurma imkanını buldular.

Doğu Türkistan Liderleri Merhum Mehmet Emin Buğra ve Sayın İsa Yusufu Alptekin Beğlerin bu konferanslardaki çalışmaları önemli olmuştur. Özellikle Sayın İsa Yusuf Alptekin Beğ'in, İslam ülkelerinde iyi tanınması, nüfuzlu bir

çok dostlarının bulunuşu bu konuda kendisine bir çok avantajlar sağlamıştır.

Şimdiye kadar çeşitli İslam ülkelerinde toplanan İslam konferansları Ru ve Çin işgalindeki Esir Türk İlleri konusunda genel anlamda bazı tavsiye kararları alarak bunların uygulanmasını konferans genel sekreterlerine yada bu konu ile ilgili kurulan komusyonlara havale etmekle yetinerek gûya böyle yapmakla sorumluluktan kurtulacaklarını sağlamışlardır. Bu kararlar kağıt üzerinde kalmış hiç biri uygulanmamıştır, karşılıklı menfâtlar İslam kardeşliği için kara börtü olmuştur. Buna karşılık Filistin davası müslüman Arap ülkelerinin büyük çabaları sonucu ilgi görmüş ve önemli kararlar alınmış, bir çokları uygulanmıştır. Son yıllarda bağımsızlık mücadelelerine yeni başlayan dünyanın birçok bölgelerindeki müslüman topluluklar İslam aleminden yakın ilgi görmüş, maddi ve manevi yardımlar sağlamışlardır. Eritre kurtuluş hareketi ve Filipinlerde bağımsızlık için çarpışmakta olan müslüman morolar İslam ülkeleri tarafından tanınmış ve İslam konferanslarına resmen davet edilmişlerdir. İslamiyetin temel ilkelerinden biri eşitliktir. İslam'ın nazarında yahu di zülmüne uğramış müslüman Arapla, Kırmızı Çin ve Kırmızı Rus zülmüne uğramış bir müslüman Türk birdir. Aynı hak ve hukukâ sahiptir. Fakat İslam dünyası Filistin ve diğer İslam topluluklarının davalarına gösterdiği ilginin binde birini Esir Türklere göstermekten yoksun kalmıştır. İslam kardeşliğinin gereği bu olmamalıdır.

100 Milyon Esir Türk İslam konferanslarından Esir Türkler için verdiği sözü yerine getirmesini Müslüman Türk'e özgü bir sabırla beklemektedir.

Doğu Türkistan Millî Edebiyatından tanınmış simâlarından biri olan Ötkür, yazar ve eğitici olarak tanınmıştır. Ötkür'ün en parlak devri şüphesiz 1944-1949 seneleridir. 1947 yılında ben orta okulda okurken, Ötkür devam ettiğim okulun müdürü idi. ~~Sık giydiği cesareti~~ ve edebi sahadaki çalışmalarıyla gençlerin ~~başına~~ izlediği bir simâ idi. Onun eserlerinin ortaya çıkışı ve haklı olarak büyük ün kazanması zamanın genel Valisi Mesut Sabrânın kaleme aldığı "Niyaz Kız" piyesinde yer alan ağıt ve güzelleme tarzındaki iki şiiri olmuştur. Piyes Ürümqüde oynanmaya başlayınca, siyasi ve edebi alanda çeşitli tartışmalara konu olan bu piyesle Ötkür'ün ismi de tartışma, övme ve yerme şeklinde uyulmaya başladı.

Ötkür şiirlerini Ürümqüde yayınlanan "Erk" "Yalkın" "Yurt" gibi gazetelerde neşretti. Daha sonra şiirlerinin tümünü "Tarım Boyları" isimli bir kitapta topladı.

Aynı zamanda müdürü olduğu okula tanınmış eğitimcilerden Kurban Koday, Ulat Kadiri Turpan ve Abdulaziz Cengizhan gibi yurt içi ve yurt dışında yetişen Öğretmenleri toplayıp bizlerin Millî terbiye ve şuur olmamızda büyük hizmetleri olmuştur.

Mesut Sabrânın yerine Burhan Şehidi Genel Vali olunca Türk'çü ve Milliyetçileri, Millî ve idari hizmetlerden tesviye etti. Bu meyanda ve Ötkür'ü de okuldan uzaklaştırdı. Milliyetçi Öğretmenlerin yerine Türkistan ekmeğini yiyip Rus şarkısı söyleyen Rus Ajanlarını getirdi. Okulda eğitim bozulmuştu. Hergün eğitim yerine kavga, onu bunu kötüleme dersleri başlayınca, yardımını görmekte olduğum Mehmet Emin Buğranın tasvibini alarak okuldan bir kaç ay uzak kaldım. 1949 Eylül ayında yurdumuz Kızıl Çin istilasına uğrayınca Mehmet Emin Buğra, İsa Yusuf Alptekin Beglerin kafilesinde yurdumuzdan ayrılmak için Hindistan hududu olan Kökat'a Ötkür'le beraber geldik. Çinliler bizi çevirdiler. Neticede, Abdulrahim Ötkür' de Kurban Koday, Abdulaziz Cengizhan ve Habir Timur gibi edebiyatçılarla birlikte geri götürüldü. Hayatta olup olmadığı mechuldur.

Millî Şairimiz Ötkür'ün şiirlerinden bir örnek.

YURTUM KALDI

Men tuğulup oynap ösken cennet kebi bağlar kaldı.
Yep-yeşillik kün körülmes, bağ'u bostan tallar kaldı.
Bezm' eyleşip meşrep kurup sazlar çalip daflar urup,
Semiz-semiz koylar soyup ötken ecep bağlar kaldı.

Astin igiz yar bağrıda sular akıp keng koynida,
Kuşlar sayrap her yanida yeşil mehmel kırlar kaldı.
Taylak paqlan pada-pada sekrep yürgen yaylav kaldı.
Bir yanida baylığı mol altun, kümüş tağlar kaldı.

Erkip itiz boylap akkan çuruk-çuruk oynap akkan,
Ak kümüştekte palıldağan baldın tatlık sular kaldı.
Su boyıda şıldırlaşıp tazım bilen baş eğişip,
Men yetimni uzatışip Leyla-Mecnun tallar kaldı.

Men tuğulup oynap ösken kızıl güldek bağlar kaldı,
İgiz-igiz khuy çiraylık yakut taşlık tağlar kaldı.
İgiz tağning yan bağrıda sular akıp keng koynida,
Kuşlar sayrap her yanida yeşil-yeşil kırlar kaldı.

Çöllər ara ağrıp başım, kurumaydu közde yaşım,
Kiyametlik karındaşım köyüm canım dostlar kaldı,
Kaldı yurtum, kaldı tahtım, kaldı mining hür cennetim (Kumul 1949)
Yav kalida kara bahti altun beşik yurtum kaldı.

MİLLİ KAHRAMANIMIZ GANI BATUR'UN
75.YAŞ GÜNÜ ARDINDAN

Hamit GÖKTÜRK

Geçtiğimiz Nisan ayında üç Vilayet inkılabının milli kuvvetleri komutanı Şenli Nilka ayaklanmasının lideri Milli kahramanımız Gani Batur Mehmet Bakioğlu'nun kaçmaya mecbur kaldığı Özbekistan'ın Taşkent şehrinde 75.yaş günü kutlandı. Türk kamuoyunca pek bilinmeyen bu milli kahraman için Sayın Erkin Alptekin Beğın geçenlerde Bayrak gazetesinde kahramanımızın 75.yaş günü dolayısıyla yazdığı makale ile ilk defa Türk kamuoyuna tanıtılmış oluyordu.

Gani Batur Mehmet Bakioğlu 1760 yılında Çin-Mançu işgal ordusunun katliamı sonucu insansız kalan Kulca şehrini yeniden iskan etmek Tarim havzasında meskun Türkleri dağıtmak dolayısıyla milli direnişi kurmak maksadı ile Çinlilere yaptığı baskınlarla tanınan Hoten'li bir ailenin(Osman Mergenin)en büyük oğlu Mehmet Bakinin üç oğlundan biri olarak 1903 yılında dünya ya geldi.Çocukluğu ve gençliği Doğu Türkistan'ın en karanlık devirlerine raslar.

O zamanki Kulca halkı istilacı Çin Mançur ordusunun idaresini temin etmekle yükümlü olduğundan halk çinlilerin nezaretinde geç saatlere kadar çalışmak zorunda idiler.İstilacı Çin askerleri halka en ağır işkencelerle saldırmakta sokaklarda oynayan Türk çocuklarını insafsızca dövmekte idi.Küçük Gani bu şartlar altında büyüdü.Bu durum onu isyankâr,her zaman zayıflardan yana bir karakter kazanmasına sebep oldu.Gençliğinde bulunduğu köyün çobanlığını yaptı.Bu sırada köyden vergi toplamaya gelen Çin askerlerine haddini bildirerek birkaç tanesini öldürdü.Birkaç tanesini yaraladı.Kendisini yakalamak için gönderilen askeri birliğe karşı koydu.ve birkaç tanesini

pusuya düşürerek öldürdü.Hakettiği Batur ünvanını bu sırada aldı,Halk kendisini ni Gani Batur diye anmaya başladı.Altay dağlarında göçebe hayat yaşamakta olan kazaklara sığınarak yıllarca Baturluğunu sürdürdü,fakat 1941yılıının başlarında kanlı celled Şinsiseyin birliklerince yakalanarak Ürimçiye hapsedildi.

Üç yıl süre ile ürimçinin en dehşetli hapishanesi olan 4.Türmida Çinlilere has akıl almaz işkenceler uygulandı.1944yılında üç vilayetle(Altay,Tarbagatay ve ili)başlayan isyan neticesinde meydana gelen kargaşalıktan yararlanmayı başaran Batur bağlandığı üç kişeni (Parangayı)kırarak kaçtı.700 kmlik yolda yakalanmadan Nilka'ya gelmeyi başardı.Ve milli ayaklanmaya diğer iki kardeşiyle birlikte katıldı,kısa zamanda büyük başarılar göstererek Nilka Âzetlik koşunları(Nilka Milis Kuvvetleri)komutanlığına getirildi 1944yılıının Ağustos ayında komutasındaki birlikle Mazar,Ül-üştay,Akköy ve kara su kasabalarını işgalcı Çin askerlerinden temizledi 7Ekim 1944yılında doğup büyüdüğü Nilka şehrinde kurtararak halkın efsenevi kahramanı haline geldi.Halk onun için koşuklar düzdü,türküler yaktı,Ünü bütün Doğu Türkistan'a yayıldı.5 Kasım 1944de komutasındaki birliklerle il merkezi kulcaya gelerek milli kuvvetler'e iltihak etti.kendisine kulca hükümet binası ile aydınların tutuklu bulunduğu zulüm ocağı kulca emniyet sarayına baskın yapma görevi verildi.Başarılı bir gece baskını sonucu emniyet sarayında tutuklu 2000 siyasi mahkumu kurtardı.Ard-arda kurtarılan üç vilayette Hür Şarkı Türkistan Cumhuriyeti kuruldu. Devamı Sa.8 de

BASINDA DOĞU TÜRKİSTAN

Son yıllarda dünya ve Türk basınında Doğu Türkistanla ilgili bir çok makale, yorum, araştırma ve eleştiriler yer almaktadır.

Bunlardan "Türk Kültürü" dergisinin 183. sayısında, Sayın Dr. Lars-Erik Nyman'ın geçen yıl İngilizce olarak yayınlanan ve Doğu Türkistan'ın yakın tarihini konu alan "Rusya, Büyük Britanya, Çin ve Japonya'nın Doğu Türkistan'daki menfaatleri 1918-1934" adlı eseri hakkında Sayın Dr. Özkan İzgi'nin bir eleştirisi yayınlanmıştır. Yazıyı Doğu Türkistan'ın yakın tarihi açısından çok önemli gördüğümüzden aynen yayınlıyoruz. "BİRLİK" Sayın Dr. Özkan İzgi Beğ'e bu yazısından dolayı şükranlarımızı sunar

BİBLİYOGRAFYA:

Dr. Lars-Erik Nyman, Great Britain and Chinese, Russian and Japanese Interests in Sinkiang, 1918-1934 (Büyük Britanya, Çin, Rusya ve Japonya'nın Sinkiang'daki menfaatleri, 1918-1934) Lund Studies in International History 8, Malmö, 1977, 165 sayfa ve 6 harita.

Türkiye'de maalesef ihmal edilen bir sâhada yapılan bu doktora çalışması, biz Türkler olarak kendi tarihimizle alâkadar olmamızın ne kadar lüzumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Dr. Nyman tarafından yapılan bu çalışma, uzak Doğu tarihinin bizlerle ilgili kısmını tamamen ele almasa bile yine de ele alınması zaruri bir devreyi içine almaktadır.

Eserin ilk bölümü olan giriş kısmında (s.1-8), yapılan bu çalışmada faydalanılan kaynaklardan söz edilmektedir. Eserin yazılmasında yardımcı olan kaynaklar, İngiltere, Almanya ve İsveç arşivlerinde bulunan vasikalar, hatıralar, seyahat notları, gazeteler ile şahıslarla yapılmış olan mülâkatlar temel teşkilatmıştır. Gördüğümüz kadarıyla pek çok kitap ve makale gözden geçirilmiştir.

Paket gerek bibliyografya gerekse dip notlar incelendiğinde bu devrin içinde yaşamış olan Türk tarihçilerinin eserlerinden yeteri kadar faydalanılmış olduğu ortaya çıkmaktadır. Halbuki hepsi ana kaynak hüviyetinde olan bu eserlerden de faydalanılması kanâtimizce bu kitabın değerini çok daha fazla arttırabilirdi. Bu faydalanabilecek kitaplardan bazıları bazıları şunlar olabilir: Zeki Velidi Toğan, Türkili (Türkistan yakın Tarihi), İstanbul, 1942 47. Z. V. Togan, Hâtıralar Türkistan ve diğer Müslüman Doğu Türklerinin Milli varlık ve kültür Mücadeleleri. İstanbul, 1969, Mehmet Emin Buğra, Doğu Türkistan'ın Hürriyet davası ve Çin siyaseti, İstanbul, 1954, Amaç Karahoca, Doğu Türkistan Çin Müstemlekesi, İstanbul, 1960, İsa Yusuf Alptekin'in pek çok kitap ve makalesinin yanında bilhassa Doğu Türkistan Faciası, İstanbul 1952 kitabını gösterebiliriz.

Kitabın ikinci bölümünde (s. 10-13) Doğu Türkistanın Coğrafi sınırları ve komşuları belirtilmiştir. 1.500 milyon km² olan ve nüfusu 2.5 milyonu bulan bu ülkenin % 80'ini Türkler teşkil etmektedir. Bu Türk nüfusunun büyük kısmını da başta Uygurlar olmak üzere Kazaklar ve Kırgızlar'ın meydana getirdiğini öğreniyoruz. Nüfusun diğer % 20'sini ise Moğollar, Taçikler, Çinliler, ve Mancurlar teşkil etmektedir.

Üçüncü bölümde (s.16-19) Doğu Türkistan'ın 18.yüzyılın ikinci yarısından itibaren târihî gelişiminden söz edilmektedir. Yazara göre, 1758 den itibaren doğrudan yâhut vâsıtelı olarak Doğu Türkistan Çin Hâkimiyetine girmiştir. 1872 de Rusya, 1874 de İngiltere ile yapılan diplomatik münasebetler başlamıştır. Aynı dönemde Yakup Beg Osmanlılardan diplomatik ve askerî destek görürdü.

Fakat Yakup Beg'in ölümünden sonra Çinliler 1876da Cungarya'yı, 1877de Kaşgar'ı ele geçirmişlerdir. Bu tarihten sonra Çinliler 1884'de Çin sarayı bu bölgeyi Çinin bir eyaleti olarak kendi bünyesine katmış ve Hsin-chinang (Sinkiang) (Yeni Sınırları) Adını vermişlerdir.

Doğu Türkistan'ın Çin hâkimiyetine girişine kadar olan devre Dr. Nyman tarafından çok kısa olarak işlenmiştir. Kanâatimizce 20-30 senelik bu dönem Doğu Türkistan tarihinin en hayatî devresidir. Çünkü, çeşitli sebeplerden dolayı idame ettirilememiş olan bir bağımsızlıktan şaradır ki diğer ülkelerin bu topraklardan istekleri artmıştır. Kitabın bu boşluğunu doldurabilmek amacı ile çok kısa olarak bu dönemi ele almakta fayda görüyorum.

Doğu Türkistan Çin yönetiminden baktığından Çin boyunduruğundan kurtulma isteği ile pekçok defa Çin'e karşı ayaklanmış. Bu isyanların sebepleri mühteliftir. Bir defa, Çin'in dış savaşlar ve iç isyanlar dolayısıyla bozulan ekonomisi, Doğu Türkistan'ı da etkilemiş Çinliler tarafından fazla vergi istenmeğe başlanmıştır. Bir başka sebep ise, Doğu Türkistan'ın Çin'in sınır bölgesinde olması kendilerini ve dolayısıyla Çin'i korumak amacıyla daha fazla asker beslemelidir. Bir üçüncü sebep olarak da kendi kendilerini yönetecek güçte olduklarını göstermek içindi. Diğer taraftan Çinliler, Doğu Türkistan'dan kendi egemenlikliklerini sürdürebilmek için kendilerine hizmet eden Türk Beg'lerine ünvanlar vermişler ve bu durum aristokratlar ve halk diye ikiye bölünmeye yol açmıştır. Yine Doğu Türkistan'da küçük bağımsız devletler kurmak için ortaya çıkan Hocalar, ilk plânda hükümdar olmak ve saltanat sürmek istemelerinden dolayı halk üzerinde menfi tesir bırakmıştı.

İçteki bütün bu hâdiselere karşı, Çinliler'in Doğu Türkistan halkına yaptıkları baskılar neticesinde 1864 yılında başlayan ayaklanmalar sonucu Kuca, Kulca, Hotan, Kaşgar ve Yarkent'e bağımsız mahallî hükümetler kurulmuştur. Aynı bağımsız devletler kurmuş olan bu şahıslar bu sefer kendi aralarında mücadeleye girişmişlerdir. İşte bu sırada Yakup Beg, Doğu Türkistan'ın bağımsız fakatte bir devlet hâlinde kurulması için ortaya çıkmış ve kısa zamanda başarıya ulaşmıştır. Yakup Beg'in kurduğu bu devletin Osmanlı Devleti tarafından tanınması ve siyasi andlaşmalar imzalmaları kendisi için büyük başarı olmuştur.

Yakup Beg'in ölümü üzerine oğulları aynı başarıyı devam ettirememiş ve bu bağımsız devlet onbir yıldan sonra tekrar Çin egemenliği altına girmiştir. Bu dönem için, Wen Chang-chu, The Moslem Rebellion in North West China, Paris, 1961 ve Hsin Chiang-chu, The Moslem Rebellion in North Doğu Türkistan Tarihi Taipei 1962 kitaplarında hâdiseleri daha açıklayıcı bilgiler bulunmaktadır.

Bugünkü siyasi durumlarını göz önünde tutarak, Doğu Türkistan'a Çin Türkistan'ı veya Sinkiang, Batı Türkistan'a da Rus Türkistan'ı denmesi herhalde yapılan büyük bir haksızlık olacaktır. Bu her iki geniş bölge târihte uzun zamandan beri Türkistan olarak bilinmektedir. Bu yönden de Dr. Nyman'ın bir yaklaşımda bulunması herhalde faydalı olurdu.

Kitabın dördüncü bölümü (s.19-78) Doğu Türkistan'ın 1918-1928 yılları arasındaki dönemini ele almaktadır. Burada 1928 yılına kadar Doğu Türkistan eyalet valisi olan Yang Tsen-hsin'in faaliyetlerinin den söz edilmektedir.

Devamı Arka Sayfada

Yang, içte kendisine karşı yapılan hareketleri bastırması hatta İli bölgesinin bağımsızlık ilânına karşı koymuştur. Yang'ın yegâne amacı, Pekin'deki Çin hükümetinden ayrılmayıp bağımsız bir şekilde bölgeyi idare etmek istediğini görüyoruz. Dış siyaset açısından da Anglo Sovyet kuvvetleri arasında bir denge sağlamak istiyordu. İngilizler 1925'lere kadar Çin ile yakın münasebetlerden dolayı Kaşgar'ı Rusya'nın tesir sahasının uzak tutmayı başarmışlardı. Bu zamana kadar Kaşgar'a yapılan bütün Sovyet diplomatik hücumlar boşa çıkmıştır. Çin-İngiliz münâsebetleri Rusya ve Hindistan arasında Çin için bir tampon bölgesi vazifesi gören Kaşgar'dan dolayı ortaya çıkmıştır. Rusya'nın ise Doğu Türkistan'ın bazı şehirlerindeki konsolosluk kurmasıyla, yang'ın tarafsızlık siyaseti, Çungar'yada son buldu. Rusya, Doğu Türkistan'ın sadece ismen Çin eyaleti olarak kalmasını istiyordu. Bununun bariz örneği Yang'ın öldürülmeside Rusya'nın pasif kalması neticede Rusya'nın Doğu Türkistan'a nüfuz etme güçlerini kolaylaştırmıştır. Yang'ın Doğu Türkistan'ın başına geçmesiyle, buradaki Çinli idareci sınıf Pekin'e bağlı kalmakla beraber, kendilerinin bağımsız hareket etmelerini istemeleri ve sadece Çin'in ihtiyacı olduğu zamanlarda Doğu Türkistan'dan vergi alımını yükseltmelerini kendi aleyhlerine olmuş ve iç ayaklanmalara yol açmıştır. Diğer taraftan Doğu Türkistan'ı Çin için kurtaran Yang'ın komünistan tarafından öldürülmesi Çin'in diğer devletlere karşı politik tesirini azaltmıştır. Japonya'nın Doğu Türkistan'dan istekleri veya buraya tesirleri daha ziyade ticarète dayanıyordu. Diğer yandan Japonlar'ın Doğu Türkistan'daki fiilî tesirleri 1921 yılında bazı illerdeki memurlarının buradan ayrılmasıyla son bulmuştur.

Eserin beşinci bölümü (s.79-130) Doğu Türkistan'ın 1928-1934 yılları arasındaki iç ve dış siyâsetine ayrılmıştır. 1930'a kadar İngiltere, Kaşgar'ı idare etmiş, fakat Hami'de 1930'da Maksut Şah'ın ölümünden sonra çıkan hadiselerde yaptığı silah satışından dolayı Doğu Türkistan'daki İngiliz tesiri ters tepki göstermiş ve buna ilâve olarak Askerî Hakların İlgası, 1929 daki Dünya buhranı, 1930 lardan sonra Kaşgar'da İngiliz tesirinin azalmasına yol açmıştır. Rusya, ise Çin'in Doğu Türkistan'ı kötü idare ettiğini devâlı bir şekilde siyâsi bir istismar olarak ele almış, bunun yanında 1930'daki Doğu Türkistan-Sibirya demiryolunun açılışı sebebiyle Çungarya'daki kendi idaresini kabul ettirebilmek için iyi bir zemin hazırlamıştı. 1930'daki Sovyet-Çin ticaret tekeline sağlamıştır. Çungarya'nın ticarî yönden Rusya'ya bağlanmasından sonra 1933-1934 yıllarında Çinli General Sheng'in kukla hükümeti tamamen Rusya'nın eline geçmiştir. Zaman ve yere bağlı olarak Doğu Türkistan'daki Rusya'nın siyâsi ve ticari tesirleri arasında bir bağlantı olduğu görülür. Bu durum Kaşgar için de geçerli olmaktadır. Doğu Türkistan'ın yarı bağımsız durumu ve Çin'in ticaret hacminin zayıflaması üzerine, Doğu Türkistan'ı idare eden Çin idareci sınıfı tarafından Pekin yerine Nanking'deki Komin-tang merkezî hükümetini tanımış olmaları, Türkistan ahâlisinin dışa karşı daha az korunur bir hale getirmiş ve içte çeşitli yerlerde eskiden olduğu gibi tekrar bağımsızlık mücadelelerine girişen Türkistanlılar'ı ortaya çıkarmıştır. Bu durum ise Doğu Türkistan halkı için daha da olumsuz bir hal almıştır.

Doğu Türkistan'a yabancılardan el uzatmasının sebeplerini kısaca şöyle hü lûsa edebiliriz: Bu bölgenin ticaret yollarının en işlek bir yeri olması, bölgede bulunan madenlerin diğer ülkeler tarafından ele geçirilmek istenmesi, Çin'in sınır eyaleti olarak bilhassa Rusya'ya karşı bu yerlerin tampon bölge olarak kullanılmak istenmesi, İngilizlerin Hindistan ve Kaşgar'daki hâkimiyetlerinin devamı için bu bölgeyi ele geçirmek istemeleri, Rusya'nın bilhassa Çungarya bölgesini Çin'e karşı bir koz olarak el tutmak gayretleri, Japonya'nın ise, doğrudan doğruya ticaret yapmak ve madenleri işletebilmek gayretleri neticesinde 1918-1934 arası hâdiseleri çok grift olarak birbirinin içine girmiştir.

Yukarıdaki bu bölümlerden sonra Doğu Türkistan'a 1918-1934 yılları arasında yabancı tesirlerin bir hülâsası (s. 133-134), netice bölümü (s. 135-138), Notlar (s. 139-159), Arşiv kaynakları (160), yapılan müfâkatların tarihleri (s. 160), bibliyografya (s. 161-163), kısaltmalar (s. 164), şahıs indeksi (s. 164-165) yer almaktadır. Son.

Baştarafı 1. Sayfada

Her 28 Eylül dünya Türklüğünün yükselişini hazmedemeyen zümrelerin, Türk'lük dünyasına güç katacak olan DOĞU TÜRKİSTAN'ı körleştirdiği, prangaya vurduğu gündür. Doğu Türkistan'ın istila edilmişinden bu yana TÜRKİSTAN'lılar, hiçbir zaman Hürriyet meşalesini ellerinden bırakmamış, kalplerinden İstiklal ateşini söndürmemiştir, söndürmeyecektir. Zira zulüm ebedi değildir. Zulüm Türk'ün imanı karşısında boyun eğmeye mahkumdur. Kızıl Emperyalizmin boyunduruğu altında çile dolduran DOĞU TÜRKİSTAN Türk'leri günün birinde mutlaka hürriyet güneşine kavuşacaktır. TÜRKİSTAN davası bütün Türklük aleminin davasıdır.

Bu mukaddes davaya sarılmak Türkiyemiz için hem millî, hem de dinî bir vazife-sidir. Devlet idarecilerimizin bu mühim meseleye eğileceklerine olan inancımızı belirtirken, Kızıl Emperyalizmin DOĞU TÜRKİSTAN'da uygulamakta olduğu insanlık dışı baskı ve rejimlerini Hür Dünyaya iltica etmiş olan TÜRKİSTAN'lılar olarak şiddetle protesto ediyoruz. Bütün gücümüzle lanetliyoruz. Damarlarımızdaki kanın verdiği güçle giriştiğimiz TÜRKİSTAN DAVASI Dünya yüzünde bir tek TÜRK kalana dek devam edecektir. Bu ulvi dava asla sönmeyecek, asla noktalanmayacaktır. Taa ki müstakil bir DOĞU TÜRKİSTAN devleti kurulan'a kadar. Baştarafı 4. Sayfa.

Cumhuriyet hükümetinde kabine üyesi olan Gani Batur milli azatlık ordusunun rehberlik vazifesine getirildi. Kendisine gösterdiği başarılarından dolayı halk kahramanı sanı verildi. 1950 yılında Mao rejimi tarafından tekrar tutuklanan Gani Batur, merkezi Çin'e götürüldü. 1954 yılında Milli Ordunun dağıtılmasından sonra serbest bırakıldı. 1962 yılında meydana gelen Kulca ayaklanması sonucu Özbekistan'a iltica etti ve diğer 1 milyon Doğu Türkistan'lı gibi Batı Türkistan'da hayatına devam etmektedir. Kendisinin Sovyet Rusya'ya iltica edişi kişiliğine gölge düşürmemesi gereken bir durumdur. Doğu Türkistan'ın milli kurtuluş hareketlerine olan katkısı çok büyüktür.

Gani Batur'un Rusya'ya iltica etmesi hiç bir siyasi gaye taşımamaktadır. Biz bütün bunlara rağmen milli kahramanımız Gani Batur Mehmet Bakioğlu'nu 75. yaş gününde kutlar, kendisine bundan sonraki yaşantısında hakettiği sıhhat, afiyet içerisinde olmasını diler, Hür Doğu Türkistan'a kavuşuncaya kadar yaşamasını Yüce Tanrıdan niyaz ederiz.

BİRLİKTEN HABERLER

DOĞU TÜRKİSTAN'IN KIZIL ÇİN EMPERYALİSTLERİNCE İŞGALİNİN 29.YILDÖNÜMÜ PROTESTO EDİLDİ.

Doğu Türkistan göçmenler cemiyeti ve Doğu Türkistan Milli merkezi Başkan Sayın İsa Yusuf Alptekin Beyefendi Doğu Türkistan'ın Kızıl Çin Emperyalistleri tarafından işgal edilmişinin 29.yıldönümü dolayısıyla bir bildiri yayınladı.

Türk ve Dünya basınına da dağıtılan bu bildiriye Türk basını da geniş şekilde yer verdi. Bildiri üç konuyu kapsamakta idi.

1-200 yıldan beri Doğu Türkistan Türklerini yok ederek bu ebedi Türk yurdunu Çinlileştirmeye amaçlayan geleceksel Emperyalist Çin siyaset, kendilerini demokratik, insan haklarına saygılı ve eğilen milletlerin hamisi ilan eden Kızıl Çin diktatörlerince de en ileri derecede tatbik edilmekte, ve müslüman Türkleri topluca katledilmektedir. Böylece Kızıl Çin diktatörleri kendilerinden önceki kara diktatörler gibi insanlık suçu işlemeye devam etmektedirler.

2- Kızıl Çinde iktidarı ele geçiren yeni diktatörler " Birlik Saf" Adını verdiği yeni bir kampanya başlatmışlardır. Doğu Türkistan'ıda Sovyet Rus tehdidinden korumak bahanesiyle sivil ve asker Çinli göçmen getirme işlemine hız vererek Çin adedini yükseltmişlerdir. Bu uygulamaya karşı çıkan müslüman Türkler acımasızca kurşuna dizilmektedirler.

Bu bahane ile Doğu Türkistan'a yapılan askeri yığınaklar en yüksek seviyeye çıkarılmış ve ülke adeta silah deposu haline getirilmiştir.

3- Emperyalist Kızıl Çin'in Kızıl diktatörleri son aylarda " Kartografik" saldırılarında başlamışlardır. İşgal altındaki Doğu Türkistan'ın şehir

Keskin ve yer coğrafi adlarını Çince olarak değiştirmektedir, bu ülkenin güya bir Çin toprağı olduğu kanısını uyararak dünyanın gözünü boyamaya amaçlamaktadır.

İSA YUSUF ALPTEKİN BEYEFENDİ KAZA GEÇİRDİ

Doğu Türkistan hükümeti sabık genel sekreteri, Doğu Türkistan Milli merkezi Başkanı Sayın İsa Yusuf Alptekin beyefendi Doğu Türkistan'daki Kızıl Çin işgalinin 29.Yıldönümü dolayısıyla yayınladığı bildiriye gazete idarehanelerine bırakmak için Bakırköy dolmuş bünyesine gelirken bir özel taksinin şiddetle çarpması üzerine ağır şekilde yaralanmıştır. Derhal hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınan Sayın İsa Yusuf Alptekin Beğin sağlık durumu iyiye doğru gitmektedir.

Kaza haberi Doğu Türkistan Camiasında şok tesiri yapmış ve büyük üzüntüye sebep olmuştur. T.G?B yönetim kurulu yaptığı olağanüstü toplantıda bir heyetin İstanbul'a giderek Sayın Alptekin Beyi bizzat görmelerini kararlaştırmıştır. Bunun üzerine 27 Eylül günü Birlik Başkanı Hamit Göktürk başkanlığında yönetim kurulu üyesi Sayın Şemsettin Batur, Mehmet Yarkentli Birlik üyesi A.Hekim Selçuk, Enver Tanrıdağ beylerden kurulu bir heyet İstanbul'a giderek Sayın Alptekin Beği hastanede ziyaret etmişlerdir, ve geçmiş olsun temennisinde bulunmuşlardır.

Birlik sayın İsa Yusuf Alptekin Beyefendiye geçmiş olsun der, Cenabı Hakkan acil şifalar diler.

Devamı Arka Sayfada

KIZIL ÇİN'İN YENİ DİKTATÖRLERİNİN DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ SON CİNAYETLERİ

Ma'nun ölümünden sonra meydana gelen koltuk kavgasından galip olarak çıkan Hua Kua-Peng'in başını çektiği Kızıl Çin'in yeni diktatörleri haleflerinin Doğu Türkistan'da uygulamakta olduğu cinayetlerine yenilerinin eklemeye devam etmektedir.

Bu Kızıl diktatörler son zamanlar da "BİRLEK SAF" diye adlandırıldığı yeni bir cinayet ve sömürü kampanyasını uygulamaya koymuştur. Doğu Türkistan'daki insanlık dışı cinayet ve sömürgeciliği maskeleyen için uydurulan bu kampanyanın asıl amacı Doğu Türkistan'a daha fazla miktarda Çinli göçmen getirmektir. Bu kampanyadan sonra Çinden göçmen getirme işine hız verilmiş sivil ve askerlerden oluşan muazzam göçmen kafileleri Doğu Türkistan'a getirilip yerleştirilmeye başlanmıştır.

Bu uygulamaya karşı çıkan Türkler Kızıl Çin Emperyalistlerine özgü işken ce metotları ile yok edilmektedir.

DOĞU TÜRKİSTAN DAVASI ADLI ESERİN ARAPÇA TERCÜMESİ YAYINLANDI

Doğu Türkistan lideri Sayın İsa Yusuf Alptekin Beğ tarafından yazılan ve otağ yayın evi tarafından yayımlanmış ve yapılan Doğu Türkistan davası adlı eserin Arapça çevirisi yayınlanmıştır.

Konusunda tek olan ve Doğu Türkistan'ın ekonomik ve siyasal tarihini anlatan bu kitabın yayınlanması Orta Doğu ülkelerinde yaşamakta olan Doğu Türkistanlılar arasında memnunluk yaratmıştır. Arap Dünyası tarafından da ilgi ile karşılanan bu eserden Suudi Arabistan ve Küveyt basını övgü ile söz etmiştir. Doğu Türkistanlı A. Kerim Yunus beğ tarafından bastırılan bu kitap kısa zamanda tükenmiştir.

Birlik bu hamiyetperver kardeşimize

Birlik bu hamiyet perver kardeşimize bu fedakarlığından dolayı teşekkürlerini sunar.

MEHMET EMİN İSLAMİ BEĞ İSTANBULDA Doğu Türkistan mücahitlerinden şair yazar ve edebiyatçı Sayın Mehmet Emin İslami Beğ 20 Eylül tarihinde ziyaret için İstanbul'a gelmiştir. İstanbul'da Doğu Türkistan lideri Sayın İsa Yusuf Alptekin Beyefendi ile görüşmüş, Doğu Türkistan davası hakkında olumlu görüşmeler yapmıştır.

28 Eylül günü Birlik başkanımız Hamit Göktürk'üde kabul eden Sayın İslami Beğ milli konular hakkında kıymetli fikir ve tavsiyelerde bulunmuş ve çalışmalarımıza başarılar dilemiş ve aynı gün uçakla İstanbul'dan ayrılmıştır.

Suudi Arabistan'ın Mekke, Medine ve Taif şehirlerinde ikamet etmekte olan Doğu Türkistan'lı Abdulmecit Abadi, Abdulaziz Yunus Türkistan'i Feyzullah Azizullah Maralbaşı, Abdulkadir Abdulzahir Damollaoğlu ve Ahmet Kaşgari Beğlerziyaret için Kayseriyegğaldiler dört gün Kayseri'de kalan yurttaşlarımız birliğimizde nezaket ziyaretinde bulundular. Birlik binasında şereflerine düzenlenen toplantıda Milli konular üzerinde sohbet edildi ve birlik çalışmalarını hakkında kendilerine bilgiler sunuldu.

Birlik bu saygı değer yurttaşlarımızın bu alakalarından dolayı şükranlarını sunar.

TEŞEKKÜR

Doğu Türkistan lideri Sayın İsa Yusuf Alptekin Beyefendinin geçirdiği müessif kaza dolayısıyla birliğimize mektupla ve bizzat gelerek geçmiş olsun temennisinde bulunan Sayın Milliyetçi kuruluş ve kişilere şükranlarımızı arz ederiz.